

Metodologie psychologického výzkumu, PSY 704.

Oponentský posudek.

Jitka Novotná

(386250), psychologie-sociologie

Vyučující: Mgr. Ing. Jakub Procházka

Mgr. Stanislav Ježek, Ph.D.

doc. PhDr. Martin Vaculík, Ph.D.

Datum odevzdání: 18. 11. 2012

Fakulta sociálních studií MU, 2012/2013

Název studie O optimismu vysokoškoláků

Autor posudku Jitka Novotná

Celkové hodnocení

Z hodnoceného článku je zřejmé zaujetí autorů tématem, zpracování není odbyto, snaha o pečlivost je ve většině jeho částí. Text je správným způsobem členěn podle zásad psaní výzkumných studií v recenzovaných psychologických časopisech, pouze mi zde chybí uvedení do problematiky (úvod). Oceňuji použití kvalitních zahraničních zdrojů, včetně popsaného výzkumu Weinsteina (1980), kteří se autoři pokusili replikovat. V teoretické části jsou pouze informace relevantní k tématu, je dostatečně úzce zaměřen, text není zabíhavý do jiných oblastí, které s uvedenou problematikou souvisejí jen volně, tuto skutečnost bych chtěla pozitivně ocenit. Způsob výběru respondentů považuji za dobrý, se snahou o maximální reprezentativnost. Oceňuji konstatování, o nutném zohlednění malého výzkumného souboru a samovýběru respondentů a také konstatování v Závěru, že výsledky výzkumu je nutno brát pouze jako tendence. V teoretické části postrádám definice používaných pojmů: optimismus, štěstí, realistický náhled, systematická chyba; celkově bych uvítala mohutnější teoretický základ k dané problematice. Autoři se rozhodli testovat šest hypotéz, domnívám se, že je to mnoho a tuto skutečnost považuji za nejvýraznější nedostatek celé studie, který se promítá i do hodnocení dalších oblastí, protože tento fakt s nimi úzce souvisí. Hypotézy jsou psány ne zcela jasnou formou, jsou dlouhé (navíc hypotézy 3 a 4 obsahují vždy dva předpoklady, jsou tak dvě v jedné) a nejsou všechny podloženy teorií. Postrádám explicitně uvedenou výzkumnou otázku. Chybí jasná definice populace, z které výběr pochází (o jaké jde studenty, pouze prezenční nebo i kombinované, o studenty bc. či mgr. nebo doktorského studia, nebo o všechny studenty?). Rozumím tomu, že autoři výzkumu chtěli prozkoumat uvedenou problematiku z různých úhlů (proto šest hypotéz), ale méně je někdy více. Respondenti byli osloveni po internetu, bez osobního kontaktu a bylo po nich požadováno vyplnění šesti dotazníků, pravděpodobně se jim to zdálo mnoho a tato skutečnost je mohla odradit od spolupráce (možná důvod nízké návratnosti). V seznamu literatury je jeden zdroj, který není uveden v textu. Způsob zpracování dat opět pečlivý a podrobný, ovšem chybí mi uvedení konkrétních statistických metod (jaký druh t-testu, které korelační koeficienty). Líbí se mi okomentování číselných výsledků slovy u hodnocení hypotézy číslo 1, naproti tomu komentář k hypotézám 2 – 6 považuji za velmi stručný, vzhledem k jejich obsáhlosti za nedostatečný. Popis experimentu Weinsteina (1980) je pro studii přínosem, ale stálo by za zvážení, zda jej nedat spíše do teoretického úvodu. Ovšem tab. 5 i s její interpretací je v Závěru zcela na svém místě, stejně tak jako interpretace rozdílů mezi českými a americkými studenty, tyto části považuji za zdařilé.

Článek hodnotím jako psychologicky relevantní, zajímavý, téma je podnětné. Bylo by vhodné výrazně omezit počet hypotéz; pokud by autoři chtěli zachovat stávající počet hypotéz, bylo by nutné věnovat studii více prostoru, včetně mohutnějšího teoretického rámce a zpracování výsledků. Za velmi dobrý nápad považuji **replikace** americké studie a porovnání výsledků s českými studenty.

Silné stránky (za co chválit)

- Kvalitní zdroje.
- Text není roztržitý, je dostatečně zaměřen, neobsahuje irelevantní informace.
- **Replikace** výzkumu publikovaného v americkém recenzovaném časopise.
- Dobrá prezentace a interpretace výsledků Hypotézy č. 1.
- V Diskusi zajímavý komentář k porovnání s výzkumem v USA, kontext s vlastním výzkumem.

Slabé stránky (náměty na zlepšení)

- V teoretické části chybí definice použitých pojmů.
 - Hypotézy nevyplývají z teoretické části, nejsou jí podloženy, šest hypotéz je mnoho.
 - Hypotézy 3 a 4 obsahují vždy dva předpoklady, jsou to vždy dvě hypotézy v jedné.
 - Šest dotazníků je příliš, zvláště při oslovení po internetu, proto, možná, ta nízká návratnost.
 - Neuvedení konkrétních statistických metod.
-

Otázky pro autora studie

1. Mohli byste, prosím, uvést odborné zdroje k definování pojmů, které používáte ve studii?
 2. Domníváte se, že byste mohli redukovat počet hypotéz a zjednodušit jejich formulaci? Uveďte, prosím, konkrétně.
 3. Můžete mi, prosím, zdůvodnit a konkretizovat použité statistické metody?
 4. Našli jste studie s danou problematikou realizované v České republice?
 5. V jakých oblastech humanitních a společenských oborů lze výsledky studie s danou tématikou prakticky použít (aplikovat)?
-